

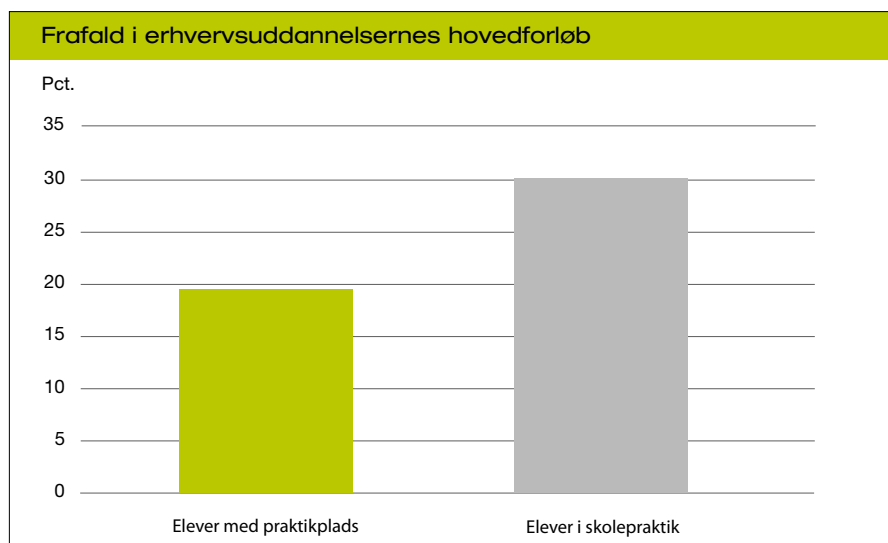
Skolepraktik har hårde odds imod sig

Unge, der ikke får en praktikplads, har 50 procent større risiko end andre for at droppe ud af deres erhvervsuddannelse.

Det viser en opgørelse fra Arbejdsgiverenes Elevrefusion, AER, der administreres af ATP. Blandt de unge, der får praktik i en virksomhed, opgiver to ud af ti uddannelsen i løbet af praktikperioden. Anderledes ser det ud for skolepraktikanterne, hvor tre ud af ti – altså 50 procent flere – falder fra i løbet af skolepraktikken.

Opgørelsen dækker alle de erhvervsuddannelseselever, der har begyndt deres uddannelse i perioden 2000 til 2004. Den dækker alene frafaldet på det såkaldte hovedforløb, hvilket vil sige blandt den gruppe, der har klaret uddannelsens grundforløb på skolebænken. Hovedforløbet veksler mellem skole- og praktikdelen – det, man i gamle dage ville kalde lærepladstiden.

Praktikken foregår som oftest i en virksomhed. Men de elever, der ikke får en praktikplads hos en arbejdsgiver, har mulighed for at gennemføre en skolepraktik. Her får de – i stedet for at afbryde uddannelsen – mulighed for at blive på skolen og løse praktiske opgaver inden for deres fag. Og det er altså blandt dem, man finder det store frafald.

Note: Tallene vedrører uddannelser påbegyndt i perioden 2000-2004. Skolepraktik, der afbrydes på grund af, at eleven får en ordinær praktikplads, tæller ikke som frafald.

Kilde: AER – Frafall på erhvervsuddannelsernes hovedforløb 2000-2008

Mister troen

Ifølge Torben Pilegaard Jensen, forskningsleder fra AKF – Anvendt Kommunal Forskning, er der tre delforklaringer på, hvorfor skolepraktikanterne falder mere fra end andre. For det første kan det være demotiverende ikke at få en rigtig praktikplads: »Hvis man ikke kan få en praktikplads, mister man let troen på, at man kan få et job, når man er færdig.«

Den anden forklaring er den simple, at skolepraktikken kan være for dårlig. Iføl-

ge Torben Pilegaard Jensen kan det være svært for de unge at se, hvad de skal med skolepraktikken, hvis opgaverne og hverdagen tydeligt adskiller sig fra den virkelighed, der er ude på arbejdspladserne.

»Endelig kan det være, at skolepraktikanterne er de svageste elever. Hvis arbejdsgiverne har valgt rigtigt, har de valgt de bedste og mest produktive elever først. Så vil skolepraktikken alt andet lige huse de svageste elever, der måske var faldet ►

► fra alligevel,« siger Torben Pilegaard Jensen.

Mere skolepraktik i 2009

Til trods for at frafaldet i skolepraktikken er større end ved ordinære elever i praktik, er der i 2009 oprettet omkring 1500 ekstra skolepraktikpladser – en stigning på omkring 70 procent i forhold til 2008.

Ifølge Inge Steen Mikkelsen, uddannelsespolitisk konsulent i DI, er den ekstra skolepraktik et nødvendigt onde i den nuværende konjunktursituation – trods det store frafald: »Som konjunkturterne ser ud lige nu, er der desværre nok ingen vej uden om at udvide skolepraktikken som en nødløsning. Den økonomiske usikkerhed er for stor til, at arbejdsgiverne tør tage samme antal elever ind som tidligere.«

LO-sekretær Ejner K. Holst vil ikke være med til at betegne skolepraktikken som en nødløsning, men han erkender, at den er den næstbedste løsning: »Skolepraktikken er langt bedre end alternativet – som er ingen praktik. Men det er den næstbedste løsning. Blandt andet fordi den ikke ligner virkeligheden. Men det skal vi forsøge at forbedre. Der skal være faste mødetider, fuld arbejdsuge – og så skal vi måske også se på, om der kan slækkes på kravet om, at produkterne fra skolepraktikken ikke må sælges. Hvis der var kunder i den anden ende, ville praktikken være langt mere realistisk.« Han tilføjer, at det i den sammenhæng er vigtigt at huske, at skolepraktikken skal forhindre, at vi taber dele af en ungdomsgeneration på gulvet i den nuværende lavkonjunktur. »Omkostningen ved ikke at få en uddan-

Sådan virker AER

Formålet med Arbejdsgivernes Elevrefusion er at skaffe flere praktikpladser inden for erhvervsuddannelserne. Det gøres ved at udligne omkostningerne ved at have elever. Ordningen er skruet sammen på den måde, at alle virksomheder med få undtagelser indbetaler et fast beløb pr. ansat – uanset om virksomheden har elever eller ej.

De, der modtager udbetalinger fra AER, er til gengæld alene de virksomheder, der har erhvervsuddannelseselever. Der udbetales et beløb pr. elev. Dermed sker altså en overførsel fra de virksomheder, der har få eller ingen elever, til de virksomheder, der har mange. Det kompenserer for omkostningerne ved elever.

Man kan desuden få tilskud fra AER til elevernes transport.

nelse er utrolig stor, og derfor skal vi gøre alt, for at få alle med.«

50.000 kr. pr. elev i ny bonusordning

De ekstra pladser i skolepraktikken er ikke det eneste nyere politiske initiativ i forhold til erhvervsuddannelserne.

Lovgivningen om Arbejdsgivernes Elevrefusion er ændret i 2009, så virksomhederne i dag får flere penge end tidligere, hvis de tager en lærling. Der er indført en præmie- og bonusordning, der betyder, at virksomhederne får op til 50.000 kr. ekstra, hvis de tager en elev på ordi- ►

Tre adgangsveje til en erhvervsuddannelse

Der er tre adgangsveje til en erhvervsuddannelse: Praktikadgangsvejen, skoleadgangsvejen og mesterlærevejen. På skoleadgangsvejen gennemføres grundforløbet med det samme – det er ofte den vej eleverne tager – især hvis de ikke er helt sikre på, hvilken uddannelse de ønsker at tage. Praktikadgangsvejen kan tages, hvis eleven ved, hvilken uddannelse han eller hun ønsker, og eleven har en uddannelsesaftale med en virksomhed. Så tages grundforløbet efter den første praktikperiode. Derefter begynder hovedforløbet, som veksler mellem skole og praktik i en virksomhed. Mesterlære er den mest praksisrettede adgangsvej af de tre adgangsveje, der er til erhvervsuddannelserne. Her kan eleven gennemføre det første år af sin uddannelse via praktisk oplæring i virksomheden, eventuelt med supplerende skoleundervisning.

Andre faktorer end adgangsvejen spiller naturligvis også ind på frafaldet – fx uddannelsesindgangen og elevens alder.

- nære vilkår. Målet er at skabe flere ordinære praktikpladser.

LO's Ejner K. Holst er glad for den nye præmie- og bonusordning: »Jeg håber – lige som alle andre – at bonussen vil virke. Det bedste er, hvis vi kan få flere ordinære praktikpladser. Men jeg er ikke sikker på, at vi er færdige med at tænke over, hvordan vi bedst sikrer erhvervsuddannelsernes vekslen mellem skole og praktik i lavkonjunkturer,« siger han.

Inge Steen Mikkelsen fra DI er heller ikke sikker på, at den endelige formel er fundet. Hun forventer ikke en hurtig effekt af bonusordningen til arbejdsgiverne: »Det, der afgør, om virksomhederne tager elever, er, om de har arbejdsopgaver – altså om konjunkturerne er gode. Om der er en ekstra bonus eller ej, er næppe det helt afgørende. Men vi vil sikkert se, at en del planlagte elevaftaler i 2011 bliver rykket lidt frem, så de starter lige inden bonusordningen udløber 31. december 2010,« siger hun.

Voksenelever gør uddannelse færdig

Opgørelsen fra AER viser i øvrigt også, at en helt anden gruppe – voksenlærlinge- ne/eleverne – falder langt mindre fra end gennemsnittet. Blandt vokseneleverne er det kun omkring 10 procent, der falder fra. Altså halvt så mange som blandt de ordinære elever.

Vokseneleverne, der er over 25 år, gennemfører uddannelsen med højere løn end ordinære elever. Samtidig modtager arbejdsgiveren et større tilskud for voksenelever end for andre elever.

Den højere løn kan være en forklaring på det lavere frafald, men ifølge Cecilie Weatherall fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, SFI, er hovedforklaringen måske en anden: »De voksne tager et mere aktivt valg, hvor de både tænker på familie og boligforhold, når de tager en uddannelse. Samtidig kender de ofte på forhånd arbejdsgiveren. Det kan sagtens have langt større betydning for det lave frafald, end at voksenlærlinge-

Voksenelevordningen

En voksenelev er over 25 år, når vedkommende starter sin uddannelse. En voksenelev får en løn svarende til den, der gælder for voksne ufaglærte. Det vil sige, at lønnen er betydeligt højere end både SU og en almindelig lærlingeløn. Staten finansierer en del af den højere løn til voksenelever. Arbejdsgiveren kan opnå et ekstra offentligt tilskud på 35 kr. pr. time under praktikophold i de første 2 år af uddannelsesperioden.

ordningen er økonomisk mere fordelagtig for eleverne end den ordinære ordning,« siger hun.

Kilde: AER-rapport, der kortlægger frafaldet på erhvervsuddannelsernes hovedforløb www.atp.dk -> Erhverv -> AER -> Om AER -> Videnbank.

Bredere emnekreds i nyhedsbrevet faktum

Nyhedsbrevet faktum vil fremover beskæftige sig bredere med emner inden for pension, investering og samfund. Fokus har hidtil primært været på pensionstemaer, men fra denne udgave vil nyhedsbrevet også formidle noget af den viden, ATP Koncernen har oparbejdet gennem mange år inden for sikringsområdet. Målet er at stille mere af koncernens viden, tal og analyser til rådighed formidlet i journalistisk form.